

Status på indsatserne i handlingsplanen for FN's verdensmåls fremdrift 2019-2020

Status tager udgangspunkt i målene i handlingsplanen, som er udfoldet yderligere i bilaget "Forslag til fremadrettede indsatser til handlingsplan for FN's verdensmål", som blev anvendt ved de politiske udvalgsdrøftelser d. 26.02.19 og 05.03.19 (jf. bilag 3).

Mål i Region Hovedstadens handlingsplan for FN's verdensmål	Indsats (jf. bilaget "Forslag til fremadrettede indsatser til handlingsplan for FN's verdensmål")	Har indsatsen fået midler i budgetaftalen for 2020-2023? Hvis ja, angiv nummeret på budgetforslaget/ene.	Er der stadig behov for at styrke indsatsen? Hvis ja: <ul style="list-style-type: none"> Hvis indsatsen har fået midler i budgetaftalen: Hvad er der yderligere behov for? Hvis indsatsen ikke har fået midler i budgetaftalen: Er behovet stadig det samme som beskrevet i indsatsbilaget? Hvis nej, se næste spørgsmål. 	Er der behov for at justere indsatsen? (Fx har vejen til at indfri målet ændret sig? Og/eller er der opstået nye muligheder til at indfri indsatsen?) Hvis ja, beskriv kort hvordan og angiv evt. det ændrede behov for midler.	Hvis der er behov for at styrke indsatsen, ranger på en skala fra 1 til 5, hvor 5 er i højest grad, i hvor høj grad der er behov for at styrke indsatsen i næste års budgetaftale. Forklar kort, hvorfor.
SUNDHED OG TRIVSEL FOR ALLE					
At styrke forebyggelsesområdet	Styrkelse af forebyggelsesområdet <i>Plan for styrkelse af forebyggelsesområdet</i> Planen har tre fokusområder: 1) Unge og rygning 2) Patientrettet forebyggelse 3) Regionen som arbejdsplads <i>Sundhedsaftalen 2019-2023</i> Rammen for samarbejdet om sundhed mellem kommunerne, de praktiserende læger og hospitalerne i Region H.	Plan for styrkelse af forebyggelsesområdet er allerede finansieret frem til 2020 med i alt 4 mio. kr. jf. budgetaftalen 2018. Ift. Sundhedsaftalen 2019-2023 er der i Budgetaftalen 2020-2023 f.eks. afsat penge til at styrke de samordningsudvalg, der skal sætte yderligere fart på udviklingen af et nært og sammenhængende sundhedsvæsen. Der er i Budgetaftalen 2020-2023 også afsat midler til en samarbejdsaftale med PLO, der kan understøtte Sundhedsaftalens vision om en mere sammenhængende indsats over	Der er løbende politiske drøftelser i Udvalget for Forebyggelse og Samarbejde (FORSA) om hvordan Plan for styrkelse af forebyggelsesområdet kan konkretiseres og implementeres. En eventuel understøttelse af planens aktiviteter efter 2020, vil skulle afklares primo 2020, herunder hvorvidt man fra politisk side ønsker at finansiere en fortsat styrket indsats på forebyggelsesområdet inden for de rammer, der er beskrevet i planen, eller om der skal udvælges nye fokusområder. Der arbejdes i regi af Sundhedsaftalen på at implementere flere tiltag, herunder en ny organisering af samordningsudvalgene med tværsektoriel repræsentation, der har til formål at sikre et styrket og mere agilt samarbejde på tværs af regioner, kommuner og almen praksis på bl.a. forebyggelsesområdet.	Både i 2019 og 2020 er der fokus på at forebygge rygning – i regionen indføres røgfri arbejdstid, på hospitalerne tilbydes patienterne henvisning til kommunale rygestopkurser og en række ungdomsuddannelsesinstitutioner i regionen skal, med hjælp fra region, kommune og Røgfri Fremtid, indføre røgfri skoletid.	Også i næste budgetaftale vil det være relevant at styrke forebyggelsesområdet, især med henblik på at understøtte det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, der er ét af regionens fem fokusområder.

		for ældre og borgere med kronisk sygdom.			
At skabe mindre ulighed i sundhed	<p>Mindre ulighed i sundhed</p> <p><i>Sammen om psykiatriens udvikling 2020-2023</i></p> <p>Social- og psykiatriudvalget har besluttet en række pejlemærker, der bl.a. indeholder en fokuseret indsats ift. socialt udsatte borgere med psykisk sygdom</p> <p><i>Politisk ramme for regionens arbejde med at skabe social lighed i sundhed</i></p> <p>Rammen har tre fokusområder:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Universelle indsatser skal løfte alle børn 2) Differentierede indsatser giver lige muligheder 3) Sammenhæng på tværs kræver fokus og nytænkning 	<p>I budgetaftalen 2020-2023 er der afsat midler på psykiatriområdet til bl.a. forhøjelse af pulje under Social- og Psykiatriudvalget til samarbejde med kommuner og civilsamfund, intensiv behandling i voksenpsykiatrien og intensive børne- og ungdomspsykiatriske specialiserede teams.</p> <p>Udvalget for Forebyggelse og Samarbejde (FORSA) forventes ultimo november at godkende den politiske ramme. Konkrete tiltag i relation til rammen, og dertilhørende budget, besluttet løbende i politisk regi.</p>	<p>Der arbejdes på en handleplan, der har til formål konkretisere indsatserne under den treårige handleplan for psykiatrien.</p> <p>Den politiske ramme for regionens arbejde med at skabe social lighed i sundhed skal være et udgangspunkt for dialog med regionens Udsatteråd, med patientforeninger og øvrige interessenter om konkretiseringen af de beskrevne fokusområder</p>	-	Den politiske ramme vil være retningsgivende i kommende beslutninger og prioriteringer i arbejdet med at skabe mindre ulighed i sundhed, herunder hvordan emnet prioriteres i kommende budgetforhandlinger.
At igangsætte yderligere 3-5 forskningsprojekter, med særligt fokus på at sikre implementering af effektiv forebyggelse og sundhedsfremme	Forskning i forebyggelse og implementering af forskningsresultater i klinikken	Nej	Ja, der er fortsat et stort behov for at styrke/prioritere indsatsen – også set lyset af det stadigt stigende pres på sundhedsvæsenet og lyset af seneste budgetaftales (national og regional) fokus på sundhedsforskning og forebyggelse til værdi for patienterne	I 2019 har administrationen indenfor gældende budget omprioriteret, så der oprettes et 5-årigt eksternt professorat indenfor forebyggelse og sundhedsfremme for at styrke forskning i forebyggelse, der virker – med implementering af relevante forskningsresultater. Dette professorat vil understøtte den nødvendige indsats på området.	5 Der er fortsat et stort behov for at styrke denne indsats – hvis det fulde og nødvendige potentiale fra indsatsen i Det sektorfrie forebyggelseslaboratorium (se også indsatsen styrkelse af forebyggelse generelt) og professoratet skal indfries.
At implementere personlig medicin i rutinebehandlingen i perioden 2020 til 2025	Personlig medicin	Nej	Der er fortsat behov for midler til uddannelse og opkvalificering af sundhedspersonale, udbredelse i klinikken og inddragende borgerinitiativer for at realisere visionen om personlig medicin.	På personlig medicinområdet har der i det seneste halvår været tilsagn om stor aktivitet fra Nationalt Genom Centers (NGC) side. Der er bl.a. planer om at samle NGCs arbejdsgruppe om uddannelse, hvor Region Hovedstaden deltager med repræsentation fra CHR. Dette forventes at resultere i aktiviteter på uddannelsesområdet,	3 Personlig medicin har på sigt potentiale til at ændre ved fundamentet for undersøgelse, diagnostik og behandling, men de beskrevne indsatser er nødvendige for at realisere dette potentiale. Det er særligt væsentligt at sikre, at borgerne har viden om og er trygge

				<p>hvor Region Hovedstaden har mulighed for at være first movers ved at udvikle uddannelses- og opkvalificeringsinitiativer med afsæt i regionens ekspertise og erfaring på genetikområdet. Samtidig har Nationalt Genom Center igangsat indsamlingen af data fra mere omfattende genetiske analyser, hvilket betyder at udbredelse i klinikken såvel som borgerinddragelse kun er blevet mere påtrængende nødvendigt.</p>	<p>ved øget brug af genetisk viden, hvilket bl.a. afhænger af klinikernes viden og evne til at formidle dette til patienterne.</p>
Bæredygtige byer og lokalsamfund med høj livskvalitet					
<p>At 80% af det grundvand, vi bruger til drikkevand, er sikret inden 2025 ved hjælp af smartere, mere miljøvenlige og mindre CO2-belastende oprensningsmetoder</p>	<p>Måltrettet indsats som forebygger trusler fra jordforurening ved bæredygtige løsninger</p>	<p>Ja Budgetforslag 8.3 (pesticider) Budgetforslag 8.1 (Collstrop)</p> <p>OBS på, at vi går i gang med aktiviteterne i de to budgetforslag i 2020.</p>	<p>Ja Ifølge budgetforslag 8.3 blev der anmodet om 3 mio. kr. i 2021, som ikke blev bevilget. Der er imidlertid også i 2021 behov for yderligere midler til vidensopbygning på pesticidområdet. Midlerne skal specielt bruges til risikovurdering og undersøgelsesstrategier for pesticider samt øget samarbejdet med kommuner og forsyninger.</p> <p>Ud over midler til pesticidområdet er der fortsat behov for yderligere midler til smartere, mere miljøvenlige og mindre CO2 belastende oprensningsmetoder.</p>		<p>5 Pesticidområdet har rang 5, da der også i 2021 er behov for yderligere midler til vidensopbygning på pesticidområdet. Midlerne skal specielt bruges til risikovurdering og undersøgelsesstrategier for pesticider samt øget samarbejdet med kommuner og forsyninger. Ved udgangen af 2020 er vi blevet klogere på pesticider, hvilket kan betyde justering af behovet for økonomiske midler i 2021.</p> <p>5 Udvikling af smartere, mere miljøvenlige og mindre CO2 belastende oprensningsmetoder har rang 5, da nye metoder vil medvirke til mere bæredygtige oprensningsmetoder.</p>
<p>At sekundære råstoffer dækker 20% af hovedstadsregionens råstofforbrug i 2030</p>	<p>Fremme brugen af genanvendelige materialer som erstatning for jomfruelige råstoffer</p>	<p>Budgetforslag 9.4</p>	<p>Der er stort behov for en flerårig indsats.</p>	<p>Forudsætninger for indsatsen er uændrede.</p>	<p>5 Der er stort behov for indsats, også efter 2020, fordi der skal ske en omstilling i hele anlægssektoren, herunder hos bygherrer (CEJ)</p>
<p>At udfase de regionale dieselbusser frem mod 2030, og i stedet erstatte dem med el-busser eller andre busser med tilsvarende miljø- og støjfordele</p>	<p>Grøn busdrift</p>	<p>Nej</p>	<p>Indsatsen har ikke fået midler, og behovet er det samme. Da omstillingen sker løbende i takt med, at buslinjerne får nye kontrakter, vurderes ikke et behov for at afsætte midler ved budgetforhandlingerne 2021, da ingen busser har kontraktudløb inden.</p> <p>Siden sidst har politikerne drøftet indsatsen og især dens problemstillinger, samt et mulighedskatalog frem mod 2030.</p>	<p>Nej.</p>	<p>1 Der er ikke behov for at styrke indsatsen frem mod 2021, men omstillingen vil på sigt kræve en del ekstra midler, da elbusser vurderes noget mere omkostningstunge end dieselbusser.</p>
Grønne og ansvarlige hospitaler					
<p>At reducere CO2-udledningen fra energiforbruget med 70% i</p>	<p>På vej mod intelligent fossilfrit energiforbrug</p>	<p>Nej</p>	<p>Der er stadig behov som beskrevet i indsatsen</p>	<p>Nej</p>	<p>4 I forhold til allerede planlagte indsatser på energiområdet, vil det</p>

<p>2025, og vi tilstræber at være fossilfri i 2030</p> <p>At afdække om Region Hovedstaden kan blive en af Danmarks største offentlige bidragsydere til balancering af el-nettet i 2030</p>					være god timing hvis der bevilliges midler til realisering af verdensmålsindsatser i 2021-budgettet.
<p>At reducere Region Hovedstadens CO2-udledning fra tjeneste- og driftstransporten med 12% inden 2025</p> <p>At andelen af medarbejdere i Region Hovedstaden, som benytter grønne transportmidler til og fra arbejde skal øges frem mod 2025</p> <p>At der er sket en fuld omstilling af regionens flåde til bæredygtige køretøjer inden 2030</p>	På vej mod fossilfri drifts- og medarbejdertransport	Nej	<p>På den korte bane (2020-2023) vil det være en stor hjælp at ansætte lokale mobilitetskonsulenter på hospitalerne, dvs. forandringsagenter, hvis formål skal være at understøtte adfærdsændringer lokalt.</p> <p>Flyrejser er stadig den store synder i CO2-regnskabet, og der er behov for at rykke på denne såfremt 2025-målsætningen skal nås. Et budgetforslag omkring klimakompensation ved seneste budgetforhandlinger blev ikke vedtaget, men der bør arbejdes på andre adfærdsædrende løsninger.</p>	Nej.	2-3 Afhængig af politiske ambitioner på især omstilling af medarbejdernes pendlertransport er der behov for at tilføre ekstra midler til lokale mobilitetskonsulenter. Indsats for flyrejser omhandler i første omgang analyse og bør kunne håndteres indenfor nuværende budget. Kan være behov for midler til næste års budgetforhandlinger til konkret løsning.
<p>Region Hovedstaden genanvender 50% affald i 2030 og tilstræber at være affaldsfri i 2035</p>	På vej mod affaldsfrie hospitaler	Nej	Der er stadig behov som beskrevet i indsatsen	Nej	4 I forhold til allerede planlagte indsatser på affaldsressourceområdet, vil det være god timing hvis der bevilliges midler til realisering af verdensmålsindsatser i 2021-budgettet.
<p>At have flere og mere ambitiøse krav i forhold til bæredygtige løsninger og miljømærker i Region Hovedstadens indkøb</p>	Bæredygtig indkøbspraksis	Nej	Indsatsen er stadig gældende	Der er behov for at styrke indsatsen hvis regionen skal have mere bæredygtige indkøb, udover forsøgsordningen med ½ FTE til grøn indkøbsrådgiver. Konkret skal der investeres i ressourcer til at gennemføre grønne indkøbsprojekter, have markedsdialog og præge markedet, lave offentlig privat innovation indenfor bæredygtige løsninger. Derudover skal der investeres i kompetenceudvikling af regionens indkøbere til at kunne varetage bæredygtige indkøb. Sidst men ikke mindst skal det i øjnehøjde at hospitalernes driftsbudgetter kan/vil blive belastet negativt ved flere grønne indkøb og krav. Dette kan imødekommes med en grøn indkøbspulje som kompenserer hospitalernes driftsbudgetter.	4

At øge fokus på klimavenlig kost, økologi og mindre madspild i hospitalernes køkkener	Øget omstilling til økologi	Budgetforslag 6.4 (Bæredygtig madlavning på hospitalerne)	Ikke noget yderligere behov pt.		
At Region Hovedstadens byggeri i 2030 følger et højt bæredygtighedsniveau, og Region Hovedstaden har konsolideret sin frontløberposition indenfor samfundsansvarligt hospitalsbyggeri	Byggeri med bæredygtighed og samfundsansvar som grundsten	Nej	Der er stadig behov som beskrevet i indsatsen	Nej	5 Det vil være fint med 2021-midler for at sætte skub i verdensmålsindsatsen på byggeområdet.
At reducere vandforbrug, målt pr. patient, på hospitalerne med 5% i 2025 og 7,5% i 2030	Vandeffektive hospitaler	Nej	Der er stadig behov som beskrevet i indsatsen	Nej	3 Hvis der ikke tilføres midler i budget 2021 er det vigtigt med midler i 2022 hvis 2025 delmålet på 5 % reduktion i vandforbrug skal nås.
At der skal være 1 lærling/elev pr. 10 faglærte på Region Hovedstadens nuværende og fremtidige bygge- og renoveringsprojekter At Region Hovedstaden som arbejdsgiver ansætter 1 elev pr. 10 faglærte	Flere praktikpladser gennem uddannelsesklausuler på Region Hovedstadens egne byggerier og flere praktikpladser i egen organisation	Nej	Behovet er det samme. Dog potentialer for en styrket indsats. Behov for skærpet fokus på rådgiveres opgaveløsning i uddannelsesklausulkontekst. Behov for øget bistand til udenlandske entreprenører på regionens byggeprojekter.	Bygherreforeningen har indvilliget i at understøtte regionens håndholdte klausulindsats og behov for en endnu stærkere forankring. Finansieringen sker indtil ultimo 2020 via midler tildelt regionens praktikpladsindsats i CRU. En ny målsætning er at ruste Rådgivere bedre, da de er centrale i klausulforvaltningen. En anden ny målsætning er at øge klausulforståelsen og praktiketablering blandt udenlandske entreprenører. Angående flere praktikpladser i egen organisation er der en proces i gang med tre af regionens erhvervsskoler. Her arbejdes der på at indgå strategiske partnerskaber om flere praktikpladser med Region Hovedstadens centre og hospitaler. Erhvervsskolerne indgår strategiske partnerskaber med større virksomheder i hele regionen som en del af et projekt, der er finansieret af regionale udviklingsmidler og midler fra CRUs praktikpladsindsats.	4 På skalaen vurderes behovet for en styrket indsats vedrørende uddannelsesklausuler til 4. Midler til regionens uddannelsesklausulindsats udløber ultimo 2020. Vurderingen er, at der er behov for at afsætte midler til en fortsat indsats efter 2020 frem til 2025, mens regionens byggerier pågår, da effektueringen af uddannelsesklausuler (praktikantkrav) kræver særlige kompetencer og en håndholdt indsats. 1 På skalaen vurderes behovet for en styrket indsats til flere praktikpladser i egen organisation til 1. Det skyldes, at der er en proces i gang vedrørende partnerskab for flere praktikpladser med regionens erhvervsskoler. Arbejdet kan i mindre omfang løftes for allerede afsatte ressourcer i midler tildelt regionens praktikpladsindsats i CRU. Da behovets omfang er uklart, kan behovet for flere ressourcer blive aktuelt. Afklaring sker i 2019-2020.